

آیین‌نامه بندرهای ایران^۱ مصوب ۱۳۱۷/۱۰/۲۴

هیات وزیران در جلسه ۲۴ دیماه ۱۳۱۷ طبق پیشنهاد شماره ۸۷۸۵ مورخ ۱۳۱۷/۹/۱۴ وزارت راه تصویب نمودند: آیین‌نامه بندرهای ایران که متضمن ۱۲ فصل و ۶۴ ماده می‌باشد و به ضمیمه این تصویب‌نامه ابلاغ می‌شود از طرف وزارت راه در تمام بنادر کشور ایران به موقع اجرا گذارده شود. ضمناً مقرر می‌گردد در بنادری که وزارت راه نماینده مستقیم ندارد اداره کل گمرک به نمایندگی از طرف وزارت راه مجری این آیین‌نامه خواهد بود و در هر یک از بنادر مزبور اوراق و دفاتر مخصوصی مربوط به امور بندری نگاهداری نموده تعلیمات وزارت راه را در این موضوع به وسیله مامورین محلی خود انجام دهد.

فصل یکم- اختیارات اداره بنادر و وظایف کارکنان بندرها

ماده ۱- وظایف و اختیارات اداری کارکنان بندرها به شرح زیر است:

۱- امتحان نمودن دریانوردان و درجه‌بندی آنها و صدور گواهی نامه.

۲- نگاهداری دفتر ثبت و آمار دریانوردان

۳- معاینه کشتیها و اوراق گواهی بارگیری آنها.

۴- معاینه ورقه مالکیت و تابعیت کشتیها.

۵- معاینه کشتیها و وسایط بارکشی آبی و صدور پروانه به کار انداختن آنها.

۶- نمره‌گذاری کلیه وسایط بارکشی آبی.

۷- نگاهداری دفاتر مربوط به ثبت و نمره‌گذاری وسایط بارکشی آبی و ثبت کردن اسناد مربوط به وسایل بارکشی مزبور «اوراق تغییر مالکیت و اظهارنامه‌های مالکیت و پروانه و آگهی‌های مربوط به ساختمانهای کشتیها».

۸- تهیه مقررات مربوط به خدمات راهنمایان محلی.

۹- نگاهداری دفتر ثبت و آمار راهنمایان و دادن ورقه شهادتنامه قابلیت .

۱۰- مراقبت در اجرای آیین‌نامه‌ها و مقررات بندری.

۱۱- تهیه مقررات مربوط برای خدمت کشتیهای یدککش.

۱۲- نگاهداری دفتر آمار کشتیهای ورودی و خروجی و تعداد مسافری.

۱۳- تشخیص میزان حقوق و عوارضی که از وسایط بارکشی آبی بر طبق تعرفه‌های مصوبه باید دریافت شود.

۱۴- تهیه صورت اسامی اشخاصی که در دریانوردی سابقه داشته و مشمول خدمت نظام وظیفه واقع می‌گردند و فرستادن صورت مزبور به حوزه مربوطه نظام وظیفه.

۱۵- تنظیم صورت مجلس راجع به ما ترک جاشوانی که در موقع دریانوردی فوت شده‌اند و احاله ماترک با صورت مجلس به اداره گمرک پس از انجام آیین گمرکی و ضبط کالای ممنوعه طبق قوانین موضوعه بلافاصله به اداره دادبانی یا نماینده آن ارسال گردد. (رونوشت صورت مجلس جهت اطلاع مستقیماً از طرف اداره بندر به اداره دادبانی یا نماینده آن فرستاده میشود).

۱۶- امداد در موقع بروز حوادث در محوطه بندر.

۱۷- صدور گواهی نامه راجع به حوادث دریایی که منجر به غرق شدن اشخاص، اموال یا وسایط بارکشی دریایی می‌گردد و همچنین وقایع مربوط به نجات ارسال یک نسخه به اداره گمرک برای انجام وظایف مقرر.

۱۸- اقدام در حفظ و تامین انتظامات و نگاهداری بنادر و کناره‌ها و تشخیص نقاط مخصوصه دریا و کناره برای ساختمان گرمابه دریایی و غیره (حفظ انتظامات داخلی موسسات گمرکی با خود اداره گمرک بوده و در صورتی که گمرک به کمکی احتیاج پیدا کند از پاسبانان بندری و در جایی که پاسبان بندری نباشد از سایر ماموران انتظامی می‌تواند درخواست کمک نماید).

۱۹- مراقبت در امور نورافکن‌ها- فانوسها و علائم دریایی در مناطق بندری.

۲۰- دریافت حقوق و عوارضی که طبق مقررات وصول آنها به عهده مامورین بنادر واگذار شده یا بشود.

۲۱- مراقبت در اجرای مقررات بهداری و قرنطینه نسبت به وسایط بارکشی آبی وارده یا خارج شده از هر بندر.

۲۲- حفظ انتظامات مناطق خالصه دریایی به عهده اداره بندر می‌باشد و خالصه دریایی عبارت است از رودهای بزرگ قابل کشتی و کرجی رانی، جزیره نماها، بندرها، موج‌شکن‌ها، کانالها، پیش بندرها، مردابها و برآمدگی‌های میان مردابها و شطها و خشکی‌هایی که در اثر فرو نشستن آب در منطقه بندر پیدا و به کناره ملحق می‌شود.

تبصره ۱- جزیره نما عبارت است از منطقه خاکی که هنگام بلندترین مد از آب پوشیده شده و به خطوطی که بلندترین مد و نیز پست‌ترین جزر «در مواقعی که جنبش موجها منظم است» به آنها می‌رسند و قسمت‌هایی از خاک که در مواقع طوفانهای سخت و غیر عادی موج دریا به آنها می‌رسد مادام که معارض با حقوق افراد نیست جزو منطقه جزیره نما محسوب می‌شود.

تبصره ۲- مداخله اشخاص و استفاده آنان از مناطق مربوطه به خالصه دریایی به طور موقت یا دائم برای تاسیسات صنعتی مانند کارخانه کشتی سفری حوض تعمیر. هرگاه تاسیسات مذکور با وظایف یک یا چند وزارت دیگر ارتباط داشته باشد وزارت راه موافقت وزارت مربوطه را قبلا جلب خواهد نمود و تعیین میزان حقوقی هم که برای واگذاری خالصه دریایی باید دریافت شود با وزارت دارایی خواهد بود.

ماده ۲- وظایف و اختیارات انتظامی کارکنان بنادر:

۱- تعیین و دریافت مبلغ خسارت وارده هنگام لنگراندازی، پهلو گرفتن کشتی همچنین خسارات دیگر که در نتیجه گردش «مانور» کشتی‌ها در داخله محوطه بندر به پلها و ترعه سایر موسسات بندری وارد می‌گردد (میزان خسارت وارده به موسسات اداره گمرک با حضور نماینده گمرک معین خواهد گردید).
۲- دریافت بهای اجناس و دستمزد عماله جات و لوازمی که جهت کمک به کشتی در موقع خطر یا غرق شدن آن به مصرف رسیده است.

تبصره- در صورتی که پرداخت کننده خسارت نسبت به مبلغ خسارت معترض باشد می‌تواند پس از پرداخت مبلغ معینه به مقامات صالحه مراجعه نماید.

ماده ۳- وظایف اختصاصی مامورین بنادر:

۱- مراقبت در اجرای آیین‌نامه و مقررات بندری از طرف فرماندهان و یا صاحبان کشتیها راجع به ورود و خروج کشتی‌ها، پهلوگیری و لنگراندازی و گردش وسایط بارکشی آبی.

۲- حفظ انتظامات در موقع سوار و پیاده شدن مسافرین و همچنین بارگیری و باراندازی کشتی.
تبصره- شهربانی‌های بنادر راجع به مسافرین کشتی‌ها در موقع پیاده و سوار شدن وظایف خود را در خارج از کشتی طبق مقررات انجام خواهند داد. (برای اجرای قسمت (د) از ماده ۱۴ فصل چهارم آیین‌نامه گذرنامه باید مسافرین در موقع خروج قبلا گذرنامه خود را به ثبت شهربانی‌های بنادر برسانند و در موقع ورود به کشور ایران هم گذرنامه‌های خود را به محض پیاده شدن از کشتی در محوطه گمرکی به ثبت نماینده شهربانی برسانند).

- ۳- مراقبت در حفظ آلات و ادواتی که جهت آتش‌نشانی در محوطه بندر تهیه گردیده است.
- ۴- حفظ انتظامات بندر به عهده پاسبان بندر است که اختصاصا برای این کار از طرف اداره بندر تعیین می‌گردند.
- تبصره-** وظایف مخصوص پاسبان بندر به موجب آیین‌نامه جداگانه تعیین خواهد شد.

فصل دوم- دریایان

ماده ۴- اشخاص ذیل دریایی نامیده می‌شوند:

طبقه یک- اشخاصی که در دریانوردی شرکت می‌نمایند از قبیل فرماندهان و افسران کشتی‌ها، جاشوان، ماشین‌چیان و کلیه کارکنانی که عهده‌دار خدمت در قسمت کشتی بوده و در دریانوردی کار می‌کنند و نیز ماهیگیرانی که در دریا کار کرده و برای ماهیگیری به خارج می‌روند.

طبقه دو- اشخاصی که حرفه آنها مربوط به صنعت کشتی‌سازی است و نیز کسانی که تا مختصر مسافتی به دریا می‌روند از قبیل کشتی‌سازان، درودگران، درزگیران، راهنمایان بومی، آب‌بازان و صیادان (کسانی که آب‌بازان را بالا می‌کشند)، ماهیگیران کناره و نیز کارکنان و جاشوان کرجیها که در داخله بندر و آبهای کناره کار می‌کنند.

ماده ۵- نام دریاییانی که در ماده مذکور در فوق ذکر است در دفتر مخصوصی که در هر بندری موجود خواهد بود ثبت شده و می‌شوند باید حضور به هم رسانیده، خود را معرفی کنند.

ماده ۶- در موقعی که دریایان از طرف اداره بندر احضار می‌شوند باید حضور به هم رسانیده خود را معرفی کنند.

فصل سوم- کشتی سازی و ترتیب به کار انداختن وسایط نقلیه بارکشی آبی

ماده ۷- ساختمان هر نوع کشتی یا کرجی و کرو منوط به تحصیل پروانه قبلی از اداره بندر خواهد بود.

ماده ۸- کسانی که قصد ساختن کشتی کرجی یا کروی نوی را داشته باشند باید درخواستی حاوی نکات ذیل تنظیم و به اداره بندر مربوطه تسلیم دارند:

الف- اسم و نام خانوادگی و نمره ورقه، نام و نشان و شغل تقاضا کننده.

ب- نوع کشتی و ابعاد و ظرفیت آن.

ج- کارخانه‌ای که ساختمان کشتی را انجام خواهد داد.

د- تاریخی که جهت شروع به ساختمان کشتی پیش‌بینی و در نظر گرفته شده است.
ماده ۹- قبل از آن که کشتی به آب انداخته شود بارگیری خالص و غیر خالص آن باید تعیین گردد.
ماده ۱۰- اندازه بارگیری خالص در هر کشتی از روی فضایی که برای بارگیری و جای مسافر دارد تعیین می‌گردد.

ماده ۱۱- تعیین بارگیری خالص و غیر خالص کشتیها به عهده متخصصینی است که از طرف اداره بندر تعیین می‌گردند.

ماده ۱۲- به آب انداختن کشتی کرجی و یا کرو موکول به صدور پروانه اداره بندر و داشتن گواهی‌نامه بارگیری خواهد بود.

ماده ۱۳- کلیه دارندگان وسایط بارکشی آبی بندری اعم از سواری یا باری مکلفند پروانه بارکشی خود را همراه داشته و در موقع مطالبه به مامورین مربوطه بندر، ارایه دهند.

ماده ۱۴- کلیه یدک‌کشهای متوقف در منطقه بندر در مواقع لازمه در تحت اختیار اداره بندر خواهند بود و در مواقع خطر و در صورت احضار مکلفند بلافاصله حاضر و مطابق دستور اداره بندر عمل نمایند.

ماده ۱۵- هر وقتی ماشین آلات کشتی برای تعمیر پیاده و اوراق میشود یا بدنه و سایر قسمتها تحت تعمیر واقع گردد صاحبان کشتی بایستی ورقه ملیت و دفتر ثبت اجزا و دفتر روزنامه دریایمایی آن را به اداره بندر تسلیم نمایند که بایگانی گردد و اداره بندر در دفتر سجلات و ثبت اسامی دریایان و نیز گذرنامه اشخاص مزبور یادداشت‌های مربوطه به این پیاده شدن را ذکر خواهد نمود.

فصل چهارم- راهنمایی

ماده ۱۶- اداره بندر باید همیشه عده لازم راهنمای اختصاصی جهت وارد و خارج نمودن کشتی‌ها از منطقه بندری حاضر داشته باشد.

ماده ۱۷- راهنمایان مزبور تحت سرپرستی یک سر راهنما قرار خواهند گرفت.

ماده ۱۸- انتخاب راهنمایان به وسیله مسابقه خواهد بود که از طرف اداره بندر انجام می‌گیرد.

ماده ۱۹- راهنمایان باید پروانه مخصوصی که از طرف اداره بندر صادر می‌گردد دارا باشند.

ماده ۲۰- به استثنای بنادری که استفاده از راهنما در آنها اجباری است در سایر بنادر اختیاری خواهد بود (بنادری که گرفتن راهنما در آنها اجباری است در آیین‌نامه مخصوص آن بندر معین خواهد شد).

ماده ۲۱- حقوق راهنمایی مطابق تعرفه‌ای که جهت هر بندر تعیین خواهد گردید دریافت میشود و راهنمایان یا اداره بندر نمیتوانند اضافه بر نرخ تعرفه مربوطه حقوقی مطالبه نمایند.

ماده ۲۲- راهنمایان که رهبر و مشاور فرماندهان کشتی می‌باشند حق دارند به محض سوار شدن کشتی را معاینه نموده و اگر رعایت احتیاطات لازم را برای سلامت ماندن کشتی تا رسیدن به بندر و یا منطقه بی‌خطری و یا لنگر انداختن آن را لازم بدانند به فرماندهان کشتی یا جانشین آنها اطلاع دهند. در صورتی که فرمانده کشتی تذکرات راهنما را نپذیرد و یا مقررات مربوطه به عبور و مرور و انتظامات بندری را ملحوظ ندارد راهنما مکلف است در حضور کارکنان و جانشین کشتی مجدداً تذکرات لازم را به فرمانده داده و گزارش واقعه را نیز به اداره بندر تسلیم نماید. در این صورت فرماندهان مسوول هر گونه خسارت و پیش‌آمدی خواهند بود که از عمل آنها ناشی بشود و ممکن است به مجازاتهای مصرحه در ماده ۶۴ نیز محکوم گردند.

ماده ۲۳- راهنمایان در صورت درخواست فرماندهان کشتی‌ها باید راندن و هدایت کشتی‌ها را عهده‌دار شوند و در این صورت باید فرمانده یا جانشین او نزد راهنما حاضر باشد. در صورتی که خساراتی در اثر فرمانهای راهنما به کشتی وارد یا از طرف کشتی به موسسات بندری و غیره حادث شود اداره بندر به هیچ وجه مسوولیتی نخواهد داشت ولی راهنمایان از حیث غفلت یا بی‌احتیاطی و یا عدم رعایت نظامات مسوول اداره بندر بوده و به مجازاتهای اداری محکوم خواهند شد.

فصل پنجم- تشریفات بهداری و قرنطینه در موقع ورود و خروج کشتیها

ماده ۲۴- فرمانده هر کشتی قبل از ورود به بندر مکلف به رعایت مقررات ذیل می‌باشد:

۱- پرچم زرد برافراشته و تا زمانی که از طرف مامورین تشریفات بهداری قرنطینه انجام نگردیده و به او اجازه داده نشده است غیر از راهنما و مامور بهداری کسی را به کشتی نپذیرفته و به هیچ کس اجازه خروج از کشتی ندهد.

۲- در جایی که از طرف مامورین بندری تعیین شده لنگر بیندازد و یا پهلو بگیرد.

۳- کلیه اسناد و مدارک بهداری که از او خواسته میشود ارائه داده و جواب کافی به سوالات مامور بهداری بدهد.
تبصره ۱- در مورد ناوها اظهارات فرمانده ناو، نماینده او کافی خواهد بود.

تبصره ۲- پس از آن که مقررات بهداری انجام و اطمینان لازم حاصل گردید که از نقطه نظر بهداشت عمومی خطری متوجه نخواهد بود پروانه مراوده و ارتباط با کشتی داده میشود و فرمانده کشتی موظف است در این موقع پرچم زرد را فوراً پایین بیاورد.

ماده ۲۵- در صورتی که قبل از انجام مقررات قطعی قرنطینه احتیاجی به ارتباط کشتی یا بندر حاصل گردد وسیله ارتباط باید دارای پرچم زرد باشد.

ماده ۲۶- چنانچه از لحاظ بهداری وضعیت کشتی رضایتبخش نباشد یا در میان مسافران بیماران وجود داشته باشد که اقدام مامور بهداری را ایجاب نماید اعم از اینکه نسبت به بیمار فقط مراقبت بهداری به عمل آید و یا مورد قرنطینه کامل قرار گیرد فرمانده کشتی مکلف است مطابق دستور مامور بهداری و مقررات مربوطه به قرنطینه رفتار نماید. هزینه مربوط به ضد عفونی کردن کشتی و معالجه بیماران و بهای ادویه به عهده فرمانده کشتی می باشد.

ماده ۲۷- هر کشتی که از بندر به قصد مسافرت عزیمت می نماید باید گواهی نامه بهداری تحصیل نموده باشد گواهی نامه بهداری برای تعیین وضعیت محلی که کشتی از آنجا عزیمت می نماید و شرایط بهداری خود کشتی و بارهای آن و اجزا و مسافران کشتی داده می شود.

داشتن گواهی نامه بهداری برای کلیه کشتی ها اجباری و مدت آن فقط از برای یک مسافرت خواهد بود.

فصل ششم- ورود کشتی ها و کلیه وسایط بارکشی آبی

ماده ۲۸- فرمانده هر کشتی مجبور است در موقع ورود به بندر کلیه آیین نامه و مقررات مندرجه زیرا کاملاً رعایت نماید:

۱- کشتی های بیگانه در موقع ورود به آبهای ایران و در تمام مدت توقف باید پرچم ایران را روی دل جلوی خود بیافرازند.

۲- فرماندهان کشتی‌های بیگانه باید ۲۴ ساعت قبل ورود خود را به دفتر بندر اطلاع داده و پس از ورود هم‌لدى الاقتضا نقشه‌ها و دفتر روزنامه دریایمایی را ارایه دهند که صفحه به صفحه بازدید و روی قسمت‌های سفید آن خط کشیده شده و امضا شود.

۳- فرمانده هر کشتی متعلق به اتباع ایران باید در ظرف ۲۴ ساعت پس از ورود شخصا خود را به دفتر بندر معرفی نموده و نقشه و دفتر روزنامه دریایمایی را ارایه دهد تا دفتر مزبور از طرف اداره بندر امضا شود و هر گاه کشتی متعلق به تبعه ایران وارد بندر بیگانه گردد باید فرمانده آن کشتی خود را به کنسولگری دولت ایران معرفی نماید تا ترتیبات مذکوره در فوق توسط مامورین کنسولگری انجام گیرد. چنانچه در بندری کنسولگری ایران نباشد عمل فوق به وسیله رئیس بندر محل انجام خواهد گرفت.

۴- فرماندهان کلیه کشتی‌ها اعم از کشتیهای متعلق به اتباع ایران و یا اتباع بیگانه مجبورند علاوه بر اجرای مقررات گمرکی که عهده‌دار می‌باشند در ظرف ۲۴ ساعت از تاریخ ورود خود صورتی که حاوی اسم کشتی و ظرفیت و خط شناوری آن و اسم صاحب کشتی فهرست اسامی اجزا و مسافین و غیره باشد با نسخه دوم بارنامه «مانیفست» نوع و مقدار محمولاتی که جهت این بندر همراه دارند تسلیم دفتر بندر بنمایند.

۵- فرماندهان کشتی‌هایی که در محوطه بندر می‌باشند باید در کشتی‌های خود عده کافی از کارگران صلاحیتدار داشته باشند تا در موقع لزوم بر حسب دستورات بندر کشتی‌ها را از مهار خارج کنند.

۶- جای لنگر انداختن کشتی‌ها و یا جای توقف آنها در هر بندر از طرف رئیس همان بندر با رعایت نظریه اداره گمرک محل (تا حدی که مانعی از نقطه نظر فنی نداشته باشد) تعیین میشود.

ماده ۲۹- هیچ کشتی حامل هر نوع کالا که باشد حق ندارد به ساحلی که در آن دفتر گمرکی وجود ندارد نزدیک شده یا به وسیله‌ای با ساحل ارتباط پیدا کند.

ماده ۳۰- مامورین ادارات گمرک و بندر حق دارند تفتیشات لازمه در حدود ماموریت و صلاحیت خود را در داخله کشتی‌ها به عمل آورند و فرماندهان کشتی‌ها مکلفند تسهیلات لازمه را در پیشرفت ماموریت نامبرده بالا فراهم نمایند.

ماده ۳۱- به استثنای کرجیها و کشتی‌های راهنمایان و کرجی‌های گمرکی (با رعایت قسمت یک از ماده ۲۴) هیچ کرجی یا وسیله بارکش آبی دیگری حق ندارد قبل از اینکه مقررات مربوطه به فرنیینه اجرا شده باشد به کشتی‌هایی که وارد میشوند نزدیک شده یا به وسیله‌ای به آن مرتبط گردند.

ماده ۲۲- ترتیب لنگر انداختن و پهلو گرفتن و توقف کشتیها در بنادر تابع نظامات مخصوص همان بندری است که کشتی به آنجا وارد شده است.

ماده ۲۳- مامور بندر دفتر اجزا کشتی را معاینه و امضا نموده مقصد و عده آنها و تعداد مسافری را (در صورتی که داشته باشد) در دفتر مزبور ذکر مینماید.

ماده ۲۴- کارکنان و اعضا و مسافری کشتیها میتوانند با رعایت مقررات و آییننامه راجع به ورود و خروج مسافری و اعضا و عملجات کشتیها که بر طبق ماده ۱۹ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه^۲ تنظیم گردیده و در بنادر ایران موقتاً برای تفریح یا رفع حوایج خود با اطلاع اداره گمرک و اجازه شهربانی پیاده شوند.

فصل هفتم- حرکت کشتیها

ماده ۲۵- هیچ یک از کشتیها که در یکی از بنادر و یا مقابل کناره لنگر انداخته نمی‌تواند از آنجا عزیمت نماید مگر آنکه قبلاً پروانه خروج تحصیل نماید و این پروانه وقتی داده میشود که کشتی کلیه تشریفات معموله را انجام داده حقوق گمرکی و عوارض بندری و سایر عوارض مربوطه را پرداخته و ورقه مرخصی از گمرک در دست داشته باشد. مدت اعتبار پروانه مزبور پنج روز و در صورت انقضای قابل تجدید خواهد بود. (ورقه مرخصی همان اجازه حرکت است که از گمرک داده میشود و نمره آن هم در پروانه خروج قید خواهد شد).

ماده ۲۶- فرمانده هر کشتی قبل از حرکت مکلف است راجع به کالایی که بار کرده و یا در کشتی مانده است یا بدون داشتن بار حرکت میکند اظهارنامه مطابق مقررات گمرکی تنظیم و به ضمیمه اسناد مربوطه به دفتر گمرک تسلیم نماید.

ماده ۲۷- کلیه کشتیها پس از پیاده کردن و بارگیری محمولات و مسافری خود مکلفند در ساعت مقرر که از طرف خود کشتی اعلام شده حرکت نمایند. توقف بعد از ساعت مقرر در موارد اضطرار موقوف به اجازه کتبی اداره بندر خواهد بود و مراتب هم به اطلاع اداره گمرک رسانیده خواهد شد.

ماده ۲۸- تاریخ حرکت هر کشتی در موقع عزیمت از بندر در دفتر ثبت مخصوصی که از طرف اداره بندر نگاهداری میشود ثبت میگردد.

ماده ۲۹- نمایندگان شرکتهای کشتیرانی دفتر مخصوصی جهت ثبت اسامی مسافری کشتیهای مربوطه به شرکت خود نگاهداری نموده و صورت مسافری کشتی را به محض تقاضای اداره بندر تسلیم می‌نمایند. دفتر مزبور حاوی مشخصات مسافری و مقصد و تاریخ حرکت آنها خواهد بود.

ماده ۴۰- فرماندهان یا سایر کارکنان کشتی‌ها حق ندارند اشخاصی را که از یک بندر داخلی به بندر داخلی دیگر قصد مسافرت دارند بدون داشتن پروانه مخصوص مسافرین به بنادر داخلی که از طرف شهربانی یا گمرک داده میشود در کشتی خود بپذیرند.

ماده ۴۱- هیچ کشتی و کرجی حق ندارد که بیش از اندازه ظرفیت خود، بارگیری نموده و آب نشین آن را از حد خط شاهین (خط بارگیری) تجاوز دهد. اداره بندر مکلف است در این خصوص مراقبت و بازرسی‌های لازم را به عمل آورده و چنانچه خلاف آن را ملاحظه نماید پروانه حرکت کشتی را از بندر ندهد تا این که مقدار اضافی بار از کشتی خارج شود.

فصل هشتم- مراوده مامورین دولت و اشخاص به کشتی‌های وارد به هر بندری

ماده ۴۲- از موقعی که کشتی وارد هر یک از بنادر ایران میشود تا موقعی که خارج بشود مراوده مامورین دولتی، نمایندگان کشتی، تجار و غیره با کشتی‌ها به ترتیب زیرین خواهد بود:

- ۱- در بندری که کشتی به وسیله راهنما وارد میشود بدوا شخص راهنما تا حدی که کشتی حق پیش آمدن را دارد جلو رفته و سوار میشود و کشتی را تا نقطه‌ای که محل بازرسی قرنطینه است پیش می‌آورد.
- ۲- به مجرد ورود کشتی به یکی از بنادر، پزشک مامور قرنطینه برای بازرسی‌های زیر به کشتی می‌رود: معاینه طبی، مراقبت طبی، شرایط قرنطینه.

تبصره- هیچ کس قبل از آنکه پزشک مامور قرنطینه وظایف خود را بر طبق مقررات مخصوص انجام و اجازه معاشرت آزاد بدهد حق ورود به کشتی ندارد.

۳- مامورین اداره گمرک در هر بندر برای انجام وظایف زیر طبق مقررات به کشتی آمد و رفت می‌نمایند:

الف- بازرسی گذرنامه اتباع داخله و خارجه.

ب- گرفتن بارنامه (مانیفست) و نظارت در کالای رسیده و فرستاده به وسیله کشتی‌ها برای اخذ حقوق گمرکی و عوارض راهداری و حقوق انحصاری و سایر عوارض.

ج- نظارت بر عملیات تخلیه و بارگیری بارشماری کشتی‌ها.

د- مراقبت و جلوگیری از قاچاق کالا و ارز به وسیله کشتی‌ها.

ه- مراقبت و جلوگیری از قاچاق اجناس ممنوع‌الورود و ممنوع‌الصدور به وسیله کشتی‌ها.

تبصره- برای مراقبت در بازرسی مسافریین کشتی‌ها اداره گمرک در هر بندر موظف است صورت اسامی مسافریین را بلافاصله به شهربانی محل تسلیم نماید.

۴- مامورین اداره بندر برای اجرای مقررات بندری به کشتی‌ها رفت و آمد خواهند داشت.

۵- مامورین وزارت پست و تلگراف مجازند برای تحویل گرفتن و تحویل دادن کیسه کاغذهای پستی و محمولات پستی طبق مقررات به کشتی‌ها بروند.

۶- کنسولها به کشتی‌های مربوط به خود طبق مقررات و رسوم بین‌المللی حق ورود دارند.

۷- اشخاص زیر با معرفی اداره شهربانی محل و اخذ پروانه از اداره بندر میتوانند به کشتی‌ها رفت و آمد نمایند:

الف- نمایندگان کشتی‌ها در تمام مدت توقف کشتی مربوط به خود.

ب- بارنویسان ادارات کشتیرانی.

ج- باربران، مقاطعه کاران تخلیه و بارگیری کشتی‌ها با رعایت مقررات شهربانی.

د- دست فروش‌ها برای فروش کالا خود.

تبصره ۱- پروانه‌های موضوع فقرات الف ، ب، د که در شش ماه یک مرتبه تمدید یا تجدید میشوند دارای عکس صاحب پروانه بوده و به ثبت اداره گمرک خواهد رسید.

تبصره ۲- برای باربران موضوع فقره ج همان پلاک شماره که از طرف اداره شهربانی داده میشود به منزله پروانه و عکس آنها خواهد بود.

فصل نهم- مواد محترقه و مشتعله و آتش‌گیری (حریق)

ماده ۴۳- فرماندهان کشتی‌های حامل مواد محترقه و مشتعله مکلفند قبل از ورود به منطقه بندری ورود خود را قبلاً به اداره بندر اطلاع دهند.

ماده ۴۴- کشتی‌ها نمیتوانند وارد بندر شده و به اسکله‌ها بچسبند مگر این که قبلاً مواد محترقه را که همراه دارند با اطلاع اداره گمرک پیاده نموده باشند.

ماده ۴۵- روسای بنادر باید با رعایت موقعیت بندری نقاط مخصوصی جهت پیاده کردن و سوار کردن مواد محترقه و مشتعله تعیین نموده و با اطلاع اداره گمرک مراقبت در اجرای مقررات پیاده کردن بنمایند.

ماده ۴۶- استعمال مواد محترقه یا مشتعله یا هر چیزی که ممکن است ایجاد حریق نماید از قبیل کبریت و شمع و غیره در انبار کشتی‌ها و باراندازها اکیدا ممنوع است و اداره بندر میتواند هر گونه عمل را که ممکن است ایجاد حریق نماید منع کند. اجرای این مقررات در انبارها و محوطه‌های خصوصی گمرک با اداره گمرک است.

ماده ۴۷- در موقع حدوث حریق در محوطه بندر یا نقاطی که متصل به محوطه بندری باشد فرماندهان کشتی‌های متوقف در بندر مکلفند به محض اخطار رییس بندر یا قایم مقام او عده لازم اجزا حاضر خود را بلافاصله به اختیار رییس بندر قرار دهند.

ماده ۴۸- در موقع حدوث حریق در یکی از کشتیهای متوقف در بندر رییس بندر مکلف است به محض مشاهده آتش یا وصول اطلاع از فرمانده کشتی راجع به بروز آتش عده لازم از مامورین بندری را جهت استمداد در نشاندن آتش مامور نماید و فرمانده کشتی متوقف در بندر در موقع بروز آتش در داخل کشتی خود مکلف است بلافاصله وقوع آتش را به اداره بندر اطلاع دهد.

فصل دهم- مقررات متفرقه

ماده ۴۹- در موقع وقوع خسارت از طرف کشتیها مامورین بندری به فوریت با حضور نماینده کشتی راجع به خسارت وارده صورت مجلسی که به امضای طرفین خواهد رسید تنظیم مینمایند.

ماده ۵۰- عوارض لنگرگاهها حقوق راهنمایی و سایر حقوق دریایی طبق تعرفه جداگانه بوده و به وسیله مامورین گمرک یا بندر وصول خواهد گردید.

ماده ۵۱- اداره بندر میتواند از لحاظ مقتضیات و مصالح بندری کشتیها و سایر وسایط بارکشی آبی یا محمولات آنها را که در محوطه بندر و یا در سر راه سیر آنها به گل نشسته و یا غرق شده و یا به هر نحو دیگری مانع سیر کشتیها و سایر وسایط بارکشی آبی واقع گردیده‌اند چنانچه تا انقضا مدت اخطار کتبی به صاحبان یا نمایندگان آنها (مدت اخطار کتبی نسبت به کمیت و کیفیت روابط بارکشی آبی یا محمولات آنها از طرف اداره بندر تعیین خواهد شد) رفع مانع عمل نیامده باشد با اطلاع و نظارت اداره گمرک و دادبان نخست یا قایم مقام قانونی او و با رعایت مقررات و نظامات گمرکی اقدام به رفع مانع بنماید.

در صورتی که مصالح بندر عملیات رفع موانع را از مسیر کشتیرانی و محوطه بندر به فوریت ایجاب نماید اداره بندر میتواند بدون رعایت مدت اختاریه به صاحبان وسایط بارکشی آبی ولی با نظارت اداره گمرک و دادبان نخست یا نماینده او اقدام فوری برای رفع موانع به عمل آورد. هزینه رفع موانع را صاحبان وسایط بارکشی آبی باید بپردازند.

ماده ۵۲- هیچ کس در آبهای کشور ایران حق استخراج اشیا مغروق را ندارد مگر با اجازه اداره بندر و در مورد اشیا مغروق هم طبق مواد پیشبینی شده در آییننامه گمرکی اقدام خواهد شد.

ماده ۵۳- بدون تحصیل اجازه از اداره بندر ماهیگیری در منطقه بندر ممنوع است و مقررات گمرکی نیز در این موضوع بایستی ملحوظ گردد.

ماده ۵۴- الصاق هر گونه آگهی از طرف اشخاص متفرقه در محوطه بندر ممنوع است مگر با پروانه کتبی از اداره بندر.

ماده ۵۵- مقررات مربوط به چراغ کشتیها و کرجیها و کلیه وسایط بارکشی آبی و علائم و اشارات دریایی و بندر مطابق معمول بینالمللی خواهد بود.

ماده ۵۶- گرفتن وزنه‌های تعادل جهت توزان کشتی و خالی کردن آنها از طرف کشتیها در محوطه بندرهای ایران طبق آییننامه داخلی هر بندر انجام خواهد گرفت.

فصل یازدهم- مقررات حرکت و سیر کشتیها در رودخانه‌ها و کانالها و خورها (خلیج کوچک)

ماده ۵۷- کلیه کشتیها مکلفند مقررات زیر را رعایت نمایند:

الف- در کانالها و خورها مطابق گویه یا علامت راهنمایی و نشانه‌های دیگری که گذاشته شده حرکت نمایند.
ب- در موقع حرکت به سمت بالا یا پایین رودخانه نباید از پهلو کشتی که در رودخانه به زمین فرو نشسته عبور نماید مگر این که قبلاً یقین حاصل کند که راه و عمق کافی که بتواند به سلامت از پهلو آن عبور نماید موجود است.

ج- راجع به امور کشتیرانی هرگونه اطلاعاتی که مفید باشد و همچنین مشاهدات خود را طی مسافرت به رئیس بندر اعلام دارند.

ماده ۵۸- کشتی‌هایی که در رودخانه‌ها، کانالها و خورهای تنگ در حرکت هستند موقع عبور از پهلو کشتی یا کرجی‌هایی که به عملیات بندری اشتغال دارند و پرچم سرخ برافراشته‌اند باید فاصله لازم را رعایت نموده و سرعت خود را به اندازه کافی کم نمایند تا مزاحم آنها نشوند.

ماده ۵۹- کلیه کشتی‌ها، کرجی‌ها، وسایط بارکشی آبی که در رودخانه‌ها، کانالها و خورهای تنگ در حرکت هستند برای احتراز از وقوع تصادم و یا هر گونه پیش آمدی بایستی همیشه مقررات مربوطه همان محل را رعایت نمایند.

ماده ۶۰- کلیه کشتیها و وسایل بارکشی آبی باید آب نشین خود را به میزانی که برای فصول مختلفه سال تعیین میشود مطابقت دهند.

ماده ۶۱- برای نجات کلیه کشتی‌هایی که در گل فرو نشسته‌اند از طرف اداره بنادر تصمیمات لازم اتخاذ و دستورهای بندر را کلیه کشتیها و کشتی‌ای که به گل نشسته مراعات خواهند نمود.

ماده ۶۲- فرمانده یا صاحب کشتی مکلف است در موارد زیرین اعلامیه حاکی از جریان واقعه به اداره بندر یا مامور صلاحیتدار بندری ارسال دارد.

الف- در صورتی که کشتی شکسته یا متروکه یا معیوب شده باشد.

ب- چنانچه در اثر سانحه که به کشتی متوجه شده یا وقوع حادثه در داخله کشتی صدمه جانی به کسی وارد شده باشد.

ج- اگر یکی از کشتیها باعث اضرار مادی کشتی دیگری شده باشد.

تبصره- در موارد سه گانه فوق رونوشتی از اعلامیه واصل به اداره بنادر از طرف اداره مزبور باید جهت نیروی دریایی ارسال شود.

فصل دوازدهم- مجازاتها

ماده ۶۳- متخلفین از ماده ۱۲ و ۲۴ فقرات ۱ الی ۵ از ماده ۲۸ و مواد ۲۹، ۳۵، ۴۰، ۶۰ از ده الی پنجاه ریال جزای نقدی یا از سه روز الی ۷ روز حبس تکدیری و یا هر دو محکوم خواهند شد.

ماده ۶۴- متخلفین از مواد ۶، ۱۳، ۱۴، ۲۲، ۲۵، ۲۶، ۳۱، ۳۶، ۳۷، ۳۳، ۴۴، ۴۶، ۴۷، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۷، ۵۸ و ۵۹ از سه ریال الی سی ریال جزای نقدی یا یک روز الی سه روز حبس تکدیری و یا هر دو محکوم خواهند شد.^۳

۱ - منتشر شده در مجله رسمی شماره ۳۰۰۶- صفحه ۱۴۱ مجموعه قوانین سال ۱۳۱۷،

۲ - ماده ۱۹ قانون ورود اقامت اتباع خارجه مصوب ۱۳۱۰/۲/۱۹، در سال ۱۳۵۰ به موجب قانون ذیل اصلاح شد:

قانون اصلاح بعضی از مواد و الحاق دو تبصره به قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۱

ماده واحده - قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۱۰ به شرح زیر اصلاح میشود:

۱-

۲-

.....

۵- ماده ۱۹ قانون به شرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۱۹- در مورد کارکنان وسایط نقلیه هوایی و قطارهای ترانزیتی و کشتی‌ها و مسافرینی که قصد ورود و

اقامت در ایران را نداشته و اسناد لازم را که به موجب این قانون باید دارا باشند ندارند و در موقع توقف موقت

کشتی‌ها و هواپیماها و قطارها در ایران پیاده میشوند وزارت کشور با موافقت وزارت امور خارجه و وزارت دارایی

آیین‌نامه مخصوصی تدوین و برای اجرا به شهربانی کل کشور و سازمانهای مربوط ابلاغ خواهد نمود. (منتشر

شده در روزنامه رسمی شماره ۷۷۱۸ مورخ ۱۳۵۰/۵/۷ - صفحه ۲۴۶ مجموعه قوانین سال ۱۳۵۰.)

۳ - مجازاتهای مذکور در مواد ۶۳ و ۶۴ به موجب «ماده واحده مربوط به تغییر و اصلاح مجازاتهای خلافی مصوب

سال ۱۳۵۲» تغییر یافته است.